

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ କାଣ୍ବ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी काण्व संहिता)

(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Kaanva Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଓଡ଼ିଆ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି

॥ ଅଥ ଚତୁର୍ଥଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଦେବ ସବିତଃ ପ୍ରସୁବ ଯଜ୍ଞଂ ପ୍ରସୁବ ଯଜ୍ଞପତିଂ ଭଗାୟ ।
ଦିବ୍ୟା ଗନ୍ଧର୍ବଃ କେତୁପୁଃ କେତଂ ନଃ ପୁନାତୁ ବାଚସ୍ପତିର୍ବାଚଂ ନଃ ସୁଦତୁ ॥୧॥ ୧
ତସ୍ତବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି । ଧିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରଚୋଦୟତ୍ ॥୨॥ ୨
ବିଶ୍ୱାନ୍ତି ଦେବ ସବିତର୍ଦୁରିତାନ୍ତି ପରା ସୁବ । ଯଦ୍-ଭଦ୍ରଂ ତନ୍ନ ଆ ସୁବ ॥୩॥ ୩
ବିଭକ୍ତାରଃ ହବାମହେ ବସୋଶ୍ଚିତ୍ରସ୍ୟ ରାଧସଃ । ସବିତାରଂ ନୃତକ୍ଷସମ୍ ॥୪॥ ୪
ବ୍ରହ୍ମଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ କ୍ଷତ୍ରାୟ ରାଜନ୍ୟଂ ମରୁଦ୍-ଭ୍ୟା ବୈଶ୍ୟଂ ତପସେ
ଶୂଦ୍ରଂ ତପସେ ତସ୍କରଂ ନାରକାୟ ବୀରହଶମ୍ ।
ପାପୁନେ କ୍ଳୀବମାକ୍ରୟାୟା ଅୟୋଗୁଂ କାମାୟ ପୁଂଶ୍ଚଲୁମତିକୁଷ୍ଠାୟ ମାଗଧମ୍ ॥୫॥ ୫
ନୃତ୍ତାୟ ସୂତଂ ଗୀତାୟ ଶୈଲୁଷଂ ଧର୍ମାୟ ସଭାଚରଂ ନରିଷ୍ଠାୟୈ ଭୀମଲମ୍ ।
ନର୍ମାୟ ରେଭଃ ହସାୟ କାରିମାନନ୍ଦାୟ ସ୍ତ୍ରୀଷଙ୍ଗଂ ପ୍ରମଦେ କୁମାରୀପୁତ୍ରଂ
ମେଧାୟୈ ରଥକାରଂ ପୈର୍ଯ୍ୟାୟ ତକ୍ଷାଶମ୍ ॥୬॥ ୬
ତପସେ କୌଲୀଲଂ ମାୟାୟୈ କର୍ମାରଂ ରୂପାୟ ମଣିକାରଂ ଶୁଭେ ବପଃ ଶରବ୍ୟାୟା
ଇଷୁକାରଂ ହେତୈ ଧନୁଷ୍ଠାରମ୍ ।
କର୍ମଣେ ଜ୍ୟାକାରଂ ଦିଷ୍ଟାୟ ରତ୍ନୁସର୍ଜଂ ମୃତ୍ୟୁବେ ମୃଗୟୁମକ୍ରକାୟ ଶୁନିନମ୍ ॥୭॥ ୭
ନଦୀଭ୍ୟଃ ପୌଞ୍ଜିଷ୍ଠମୂକ୍ଷୀକାଭ୍ୟା ନୈଷାଦଂ ପୁରୁଷବ୍ୟାଘ୍ରାୟ
ଦୁର୍ମଦଂ ଗନ୍ଧର୍ବାୟୁରୋଭ୍ୟା ବ୍ରାତ୍ୟମ୍ ।
ପ୍ରୟୁଗ୍ଭ୍ୟ ଉନ୍ନତଃ ସର୍ପଦେବଜନେଭ୍ୟାଃ ପ୍ରତିପଦମୟେଭ୍ୟଃ କିତବମୀର୍ଯ୍ୟତାୟା ଅକିତବଂ
ପିଶାଚେଭ୍ୟା ବିଦଲକାରୀଂ ଯାତୁଧାନେଭ୍ୟଃ କଣ୍ଠକୀକାରୀମ୍ ॥୮॥ (୧) ୮

ସଂଧୟେ ଜାରଂ ଶେହାୟୋପପତିମାର୍ତ୍ତେଽପରିବିତ୍ତଂ ନିରୂତ୍ୟେଽପରିବିବିଦାନମରାଧ୍ୟା
ଏଦିପିଷ୍ଠଃ ପତିଂ ନିଷ୍ଠୁତ୍ୟେଽପେଶୟାରୀଂ ସଂଜ୍ଞାନାୟ ସ୍ଵରକାରୀମ୍ ।
ପ୍ରକାମୋଦ୍ୟାୟୋପସଦଂ ବର୍ଣ୍ଣାୟାନ୍ନୁରୂପଂ ବଲ୍ଲୀୟୋପଦାମ୍ ॥୧॥ ୯

ଉତ୍ତ୍ରାଦେଭ୍ୟଃ କୁଞ୍ଜଂ ପ୍ରମୁଦେ ବାମନଂ ଦ୍ଵାର୍ତ୍ତ୍ୟଃ ସ୍ରାମଂ ସ୍ଵପ୍ନାୟାନ୍ନମଧର୍ମାୟ
ବଧିରଂ ପବିତ୍ରାୟ ଭିଷଜମ୍ ।
ପ୍ରଜ୍ଞାନାୟ ନକ୍ଷତ୍ରଦର୍ଶନାଶିକ୍ଷାୟେ ପ୍ରଶ୍ନନମୁପଶିକ୍ଷାୟା ଅଭିପ୍ରଶ୍ନନଂ ମର୍ଯ୍ୟଦାୟେ ପ୍ରଶ୍ନବିବାକମ୍ ॥୨॥ ୧୦

ଅର୍ମେଭ୍ୟୋଽହସ୍ତିପଂ ଜବାୟାଶ୍ଵପଂ ପୁଷ୍ଟ୍ୟେଽଗୋପାଲଂ ବୀର୍ଯ୍ୟାୟାବିପାଲଂ
ତେଜସ୍ଵେଽଜପାଲମିରାୟେ କୀନାଶମ୍ ।
କୀଳାଲାୟ ସୁରାକାରଂ ଭଦ୍ରାୟ ଗୃହପଂ ଶ୍ରେୟସେ ବିଭୂଧମାଧ୍ୟକ୍ଷ୍ୟାୟାନ୍ନୁକ୍ଷରାମ୍ ॥୩॥ ୧୧

ଭାୟେ ଦାର୍ବାହାରଂ ପ୍ରଭାୟା ଅଶ୍ଵ୍ୟେଧଂ ବ୍ରହ୍ମସ୍ୟ
ବିଷ୍ଠପାୟାଭିଷେକ୍ତାରଂ ବର୍ଷିଷ୍ଠାୟ ନାକାୟ ପରିବେଷ୍ଟାରମ୍ ।
ଦେବଲୋକାୟ ପେଶିତାରଂ ମନୁଷ୍ୟଲୋକାୟ ପ୍ରକରିତାରଂ ସର୍ବେଭ୍ୟୋଽଲୋକେଭ୍ୟ
ଉପସେକ୍ତାରମବ ଋତ୍ୟେଽବଧାୟୋପମନ୍ଥିତାରଂ ମେଧାୟ ବାସଃପଲ୍-ପୁଲୀଂ ପ୍ରକାମାୟ
ରଜୟିତ୍ରୀମ୍ ॥୪॥ ୧୨

ଋତୟେ ସ୍ତେନହୃଦୟଂ ବୈରହୃତ୍ୟାୟ ପିଶୁନଂ ବିବିକ୍ତ୍ୟେ
କ୍ଷରାରମୌପଦ୍ରଷ୍ଟ୍ୟାୟାନ୍ନୁକ୍ଷରଂ ବାଲାୟାନ୍ନୁଚରଂ ଭୃମ୍ନେ ପରିଷ୍କନ୍ଦମ୍ ।
ପ୍ରିୟାୟ ପ୍ରିୟବାଦିନମରିଷ୍ଟ୍ୟା ଅଶ୍ଵସାଦଂ ସ୍ଵର୍ଗାୟ ଲୋକାୟ ଭାଗଦୁଃସଂ ବର୍ଷିଷ୍ଠାୟ ନାକାୟ
ପରିବେଷ୍ଟାରମ୍ ॥୫॥(୨) ୧୩

ମନ୍ୟବେଽୟସ୍ତ୍ରାପଂ କ୍ରୋଧାୟ ନିସରଂ ଯୋଗାୟ ଯୋକ୍ତାରଂ ଶୋକାୟାଭିସର୍ତ୍ତାରଂ କ୍ଷେମାୟ
ବିମୋକ୍ତାରମୁକ୍ତୁଲନିକୂଲେଭ୍ୟସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟିନମ୍ ।
ବପୁଷେ ମାନସ୍ଵତଂ ଶୀଳାୟାଞ୍ଜନୀକାରୀଂ ନିରୂତ୍ୟେଽକୋଶକାରୀଂ ଯମାୟାସୁମ୍ ॥୬॥ ୧୪ (୧୯୨୨)

ୟମାୟ ଯମସୁମଧର୍ବଭୋଃବତୋକାଃ ସଂବସୁରାୟ ପର୍ଯ୍ୟୟିଣୀଂ
ପରିବସୁରାୟାବିଜାତାମିଦାବସୁରାୟାତୀତ୍ବରୀମିଦୁସୁରାୟାତିଷ୍ଠଦ୍ବରୀମ୍ ।
ବସୁରାୟ ବିଜର୍ଜରାଃ ସଂବସୁରାୟ ପଲିକ୍ଳୀମୃତୁଭୋଃଜିନସଂଧଃ ସାଧ୍ୟୋଭ୍ୟଶ୍ଚର୍ମମ୍ ।।୨।। ୧୫

ସରୋଭୋଃ ପୈବରମୁପସ୍ଥାବରାଭୋଃ ଦାଶଂ ବୈଶନ୍ତ୍ରାଭୋଃ ବୈନ୍ଦଂ ନତୁଲାର୍ଥଃ ଶୌଷ୍ଣଲମ୍ ।
ପାରାୟ ମାର୍ଗାରମବାରାୟ କେବର୍ତ୍ତଂ ତୀର୍ଥେଭ୍ୟ ଆୟଂ ବିଷମେଭୋଃ ମୈନାଲମ୍ ।
ସ୍ବନେଭ୍ୟଃ ପର୍ଣ୍ଣକଂ ଗୁହାଭ୍ୟଃ କିରାତଃ ସାନୁଭୋଃ ଜମ୍ବକଂ ପର୍ବତେଭ୍ୟଃ କିଂପୁରୁଷମ୍ ।।୩।। ୧୬

ବୀଭସ୍ରାୟୈ ପୌଲ୍ଲସଂ ବର୍ଣ୍ଣାୟ ହିରଣ୍ୟକାରଂ ତୁଲାୟୈ ବାଣିଜଂ
ପଶ୍ଚାଦୋଷାୟ ଗ୍ଲାବିନଂ ବିଶ୍ବେଭୋଃ ଭୂତେଭ୍ୟଃ ସିଧ୍ନୁଲମ୍ ।
ଭୂତୈଃ ଜାଗରଣମଭୂତୈଃ ସ୍ବପନମାର୍ତୈଃ ଜନବାଦିନଂ
ବ୍ୟଞ୍ଜ୍ୟା ଅପଗଲ୍ଭଃ ସଂଶରାୟ ପ୍ରଚ୍ଛିଦମ୍ ।।୪।। ୧୭

ଅକ୍ଷରାଜାୟ କିତବଂ କୃତାୟାଦିନବଦର୍ଶଂ ତ୍ରେତାୟୈ କଳ୍ପିନଂ ଦ୍ବୀପରାୟାଧିକଳ୍ପିନମାସ୍ବନାୟ
ସଭାସ୍ଥାଶୁଂ ମୃତ୍ୟବେ ଗୋବ୍ୟକ୍ଷମନ୍ତ୍ରକାୟ ଗୋଘାତମ୍ ।
କ୍ଷୁଧେ ଯୋ ଗାଂ ବିକୃତ୍ରୁତଂ ଭିକ୍ଷମାଶ ଉପତିଷ୍ଠତି ଦୁଷ୍ଟତାୟ ଚରକାରାୟଂ ପାପୁନେ ସୈଲଗମ୍
।।୫।। (୩) ୧୮

ପ୍ରତିଶୁକ୍ରାୟା ଅର୍ତ୍ତନଂ ଘୋଷାୟ ଭଷମନ୍ତ୍ରାୟ ବହୁବାଦିନମନନ୍ତ୍ରାୟ ମୁକଃ ଶବ୍ଦାୟାଳମ୍ବରାଘାତମ୍ ।
ମହସେ ବୀଶାବାଦଂ କ୍ରୋଶାୟ ତୁଣବଧ୍ନୁମବରସ୍ବରାୟ ଶଙ୍ଖଧ୍ନୁଂ ବନାୟ ବନପମନ୍ୟତୋଃରଣ୍ୟାୟ
ଦାବପମ୍ ।।୬।। ୧୯

ନର୍ମାୟ ପୁଂଶ୍ଚଲୁଂ ହସାୟ କାରିଂ ଯାଦସେ
ଶାବଲ୍ୟାଂ ଗ୍ରାମଣ୍ୟଂ ଗଣକମଭିକ୍ରୋଶକଂ ତାନ୍ନହସେ ।
ବୀଶାବାଦଂ ପାଣିଘ୍ନଂ ତୁଣବଧ୍ନୁଂ ତାନ୍ନୁଭାୟାନନ୍ଦାୟ ତଲବମ୍ ।।୭।। ୨୦

ଅଗ୍ନୟେ ପୀବାନଂ ପୃଥିବ୍ୟେ ପୀଠସର୍ପିଣଂ ବାୟୁବେ ଚାଣ୍ଡାଲମନ୍ତୁରିକ୍ଷାୟ
ବଂଶନର୍ତ୍ତନଂ ଦିବେ ଖଲତିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ହର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ୍ ।

ନକ୍ଷତ୍ରେଭ୍ୟଃ କିର୍ମିରଂ ଚନ୍ଦ୍ରମସେ କିଲାସମହ୍ନେ ଶୁକ୍ଳଂ ପିଙ୍ଗାକ୍ଷଃ ରାତ୍ରେ୍ୟ କୃଷ୍ଣଂ ପିଙ୍ଗାକ୍ଷମ୍ ॥୩॥ ୨୧

ଅଧୈତାନଶ୍ଚୌ ବିରୂପାନା ଲଭତେଽତିଶୁକ୍ଳଂ ଚାତିକୃଷ୍ଣଂ ଚାତିଦୀର୍ଘଂ ଚାତିହ୍ରସ୍ବଂ ଚ ।

ଅତିସ୍ଥୂଳଂ ଚାତିକୃଷ୍ଣଂ ଚାତିକୁଳ୍ମଂ ଚାତିଲୋମଶଂ ଚାଶୁଦ୍ରା ଅବ୍ରାହ୍ମଣାସ୍ତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟାଃ ।

ମାଗଧ୍ୟଃ ପୁଂଶ୍ଚଲୀ କିତବଃ କ୍ଳୀବଃ କିତବୋଽଶୁଦ୍ରା ଅବ୍ରାହ୍ମଣାସ୍ତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟାଃ ॥୪॥ (୪) ୨୨ (୧୯୩୦)

ଦେବ ସବିତରଷ୍ଟ ॥୮॥ ସଂଧୟେ ଜାରଂ ପଞ୍ଚି ॥୫॥ ମନ୍ୟବେ ପଞ୍ଚି ॥୫॥

ପ୍ରତିଶୁକ୍ରାୟୈ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥ ଚତୁରନୁବାକେଷୁ ଦ୍ଵାବିଂଶତିଃ ॥୨୨॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଳୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଚତୁର୍ଥ୍ୟଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୩୪ ॥

